
REVIEW OF ARMENIAN STUDIES DERGİSİNİN 37'İNCİ SAYISI YAYINLANDI

10.08.2018

Review of Armenians Studies dergisinin yeni yayınlanan 37'inci sayısında 4 makale ve 1 kitap tahlili yer almaktadır.

37inci sayının ilk makalesi olan **Facts and Commentste** (Olaylar ve Yorumlar), konuyu merhum Editörümüz Ömer Engin Lütemin bıraktığı yerden devralan Alev Kılıç, 2018in Ocak ve Temmuz ayları arasında Türkiye-Ermenistan ilişkililerinin gidişatını ve Ermenistanla ilgili iç ve dış gelişmeleri ele almaktadır. Bu zaman dilimindeki önemli konu başlıkları şu şekildedir: Ermenistanın Zürih Protokollerini iptal etmesi, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından Türkiye Ermenilerine gönderilen mesaj, Serj Sarkisyanın Başbakan olarak seçilmesi ve seçilmesi sonrasında başlayan kitlesel gösteriler sonrasında istifa etmesi ve gösterilerin lideri olan Nikol Paşinyanın Başbakan seçilmesi.

2016 yılında sosyolog Taner Akçam *Naim Efendinin Hatıratı ve Talat Paşa Telgrafları* başlıklı bir kitap yayınlamış, bu kitapta Aram Andonyan tarafından 98 yıl önce yayınlanan ve üst düzey Osmanlı yetkililerine atfedilen belgelerin gerçek olduğunu iddia etmiştir. Dolayısıyla Akçam aynı zamanda, Şinasi Orel ve Süreyya Yucanın, 1983 yılında yayınladıkları *Ermenilerce Talat Paşa'ya Atfedilen Telgrafların Gerçek Yüzü* başlıklı kitaplarında belirttikleri üzere, Andonyan belgelerinin sahte olduğu yönündeki kanaatlerinin hatalı olduğunu savunmuştur. Ömer Engin Lütem, dergimizin geçmiş bir sayısında yayınlanan makalesinde somut bir şekilde Akçamın Andonyan belgelerini savunmak için başvurduğu iddialarının ciddi çarpıtmalara, tahrifatlara ve ihmallere dayandığını ortaya koymuştu. Akçamın yakın zamanda yayınladığı *Killing Orders: Talat Pashas Telegrams and the Armenian Genocide (Öldürme Emirleri: Talat Paşanın Telgrafları Ve Ermeni Soykırımı)* başlıklı kitap, yukarıda bahsi geçen Türkçe kitabın gözden geçirilmiş İngilizce çevirisidir. Bu çeviri kitabında Akçam Andonyan belgelerinin gerçek olduğunu kanıtlayabilmek için esasen aynı çarpıtmalara, tahrifatlara ve ihmallere başvurmaktadır. Yiğit Alpogan **Review Essay: Killing Orders: Talat Pashas Telegrams and the Armenian Genocide** (Değerlendirme Yazısı: Öldürme Emirleri: Talat Paşanın Telgrafları Ve Ermeni Soykırımı) başlıklı çalışmada, Taner Akçamın iddialarının yanlış olduğunun bir kez daha ortaya konulması için Ömer Engin Lütemin geçmiş çalışmasını güncelleme görevini üstlenmiştir.

Dr. Yasemin Türkkan Tunalı **The Perception of the Armenian Question in the Spanish Diplomatic Reports (1914-1922)** (İspanyol Diplomatik Raporlarında Ermeni Sorunu Algısı (1914-1922)) başlıklı makalesinde 1914-1922 yılları arasındaki İspanyol diplomatik yazışmalarını kullanarak, Birinci Dünya Savaşı sırasında tarafsız bir devlet olan İspanyanın Ermeni Meselesini ve Kurtuluş Savaşını nasıl algılamış olduğunu ve bu algıların zamanla nasıl değiştiğini anlatmaktadır. Dr. Türkkan Tunalı, İspanyol diplomatların Birinci Dünya Savaşı başlangıcında Osmanlı Ermenilerine sempatiyle, Osmanlı hükümetine de Ermeni çetelerine karşı aldığı önlemlerden dolayı

eleştirel yaklaştığını; ancak diplomatların yaklaşımlarının savaşın sonuna doğru ve Kurtuluş Savaşının başlamasıyla beraber değişmeye başladığını ortaya koymaktadır. Görünüşe bakılacak olursa silahlı Ermeni çetelerin aşırılıkları ve faili oldukları yıkımlar ve Türk topraklarının İtilaf Devletleri tarafından istila edilmesi; İspanyol diplomatların Osmanlı İmparatorluğu topraklarında o dönemde gerçekleşen ve o dönemin geçmişinde gerçekleşmiş olan olaylara yönelik algısının değişmesinde kilit rol oynamıştır.

Jeremy Salt **Review Essay: The Denial of the Right to Disagree** (Değerlendirme Yazısı: Hemfikir Olmama Hakkının İnkârı) başlıklı çalışmada kapsamlı bir şekilde Fatma Müge Göcekin 2005 yılında yayınlanan *Denial of Violence. Ottoman Past, Turkish Present and Collective Violence Against the Armenians, 1789-2009* (*Şiddetin İnkârı. Osmanlı Geçmişi, Türk Bugünü ve Ermenilere Karşı Toplu Şiddet, 1789-2009*) başlıklı kitabını incelemektedir. Göcek kitabında özellikle Ermeni Meselesine ilgilendirdiği şekliyle şiddet olgusunu ve bu şiddetin Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti yetkilileri tarafından inkârının yarattığı olumsuz sonuçları incelemeyi amaçladığını beyan etmektedir. Ancak Salt, Göcekin kitabında Ermenilerin Birinci Dünya Savaşı sırasındaki kabahatlerini aşırı derecede sıradanlaştırdığını, Türklerin aynı zaman dilimdeki kabahatlerine ise aşırı derecede vurgu yaptığını ortaya koymaktadır. Dahası, Salt; Göcekin inkâr yaftasını 1915 olaylarıyla ilgili tartışmayı tamamıyla engellemek ve Ermeni soykırımı söyleminden farklı görüşleri olan akademisyenleri susturmak için kullanmaya çalıştığını ortaya koymaktadır. Salt sonuç olarak şu kanaate varmaktadır: Göcek kitabını soykırım söylemini çürüten bazı soruları tartışma kapsamının dışına itilmesi üzerine oturtmaktadır ve bu anlamda kitabı tarihe sadık kalmakta başarısız olmaktadır.

Tutku Dilaver, Yıldız Deveci Bozkuş tarafından kaleme alınan **Ermeni Edebiyatının Mümtaz Şair Ve Yazarı Hovhannes Tumanyanın Hayatı Eserleri Ve Edebi Kişiliği** başlıklı kitabı incelemektedir. Kitabın temel konusu olan Hovhannes Tumanyan, Ermeni edebiyatının meşhur bir şairi ve yazarıydı. Ancak kitapta da belirtildiği üzere, Tumanyan aynı zamanda halklar arasında kardeşlik ilkesini savunan ve Çarlık döneminde Rusyanın Türkler ile Ermeniler arasındaki kardeşlik hissine zarar vermek amacıyla çevirdiği entrikalara karşı çıkmış bir aktivist idi. Tutku Dilaver, okuyucuların Tumanyanın kitapta paylaşılan tanınmış hikayelerini okuyarak benzer hikayelerin Türkler arasında da nesilden nesile aktarıldığının farkına varacağına işaret etmektedir. Bu ise, bu tür hikayelerin Türkiyenin var olduğu topraklarda ortak bir kültürel miras olduğu anlamına gelmektedir.

Dergiye abone olmak veya yeni sayı temini için motulun@avim.org.tr adresi ile irtibata geçiniz.

Yurtiçi yıllık abonelik ücreti posta dâhil: 30 TL

Kaynak/Source: